

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

SZERKESZTŐSÉGI IRODA:

Nagy-uj-utca Jóna-ház. 1704. sz. alatt

Ide intézendő a lap szellemi részét illető minden közlemény. Kéziratok s levelek vissza nem adtnak. Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve: Egész évre 10 frt. — Félévre 5 frt. — Negyedévre 2 frt 50 kr. — Egy óra 1 frt.

HIRDETÉSI DÍJ:

Öt-hasasos petitor — gazdasági beiktatásért 5 kr. — Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr. — Nyitótér 4 hasasos petitorért 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

Kutasi Imre könyvnyomdája. Főpiacz. Sz. Nagy Károly-ház.

Ide küldendő a lap anyagi részét illető minden közlemény, egymint az előfizetési pénzek, a kiadás körüli panaszok és a hirdetések.

A rendőri bejelentési hivatal.

II.

Jön elsőnek a közbiztonság. Előttintetjük első sorban azon hátrányokat, melyek a nyilvántartás hiányában máig tennálának.

Évenként százakra megy azon egyének száma, kiket a belügyminiszter, egyes törvényhatóságok, hivatalok, bíróságok különböző okokból nyomoztatnak; a körözötték gyilkosok, rablók, tolvajok, csalók, hamisítók, szökevényesek, iparos- és kereskedő segédek, tanácsok.

Az ilyeneket aztán a rendőrség akképen nyomozza, hogy nevezett egy elavult rendszert „körözötték könyv” bejegyzé, de ebbe csak egy részük iratik be, s a nyomozó leveleket láttamoztatja a rendőr- és utcabiztosokkal, legteljebb pedig, de nagyon ritka esetben az illetők nevét kiírja a tizházigazdákknak, ezek aztán három héten át, miután egyéb teendőik is vannak, — minden házhöz elmennek, — ha ugyan elmennek, — és kérdést tesznek: nem tartózkodott-e ott a keresett egyén? Az eredmény ily eljárás mellett természetesen — semmi.

Vannak nagyon jól ismert gyanús helyek, melyekben a közigazgatás- és közérkölcslésre nézve veszélyes elemek lütnék tanyát, minden tartózkodás nélkül jönnek az ilyenek a közeli s távolabbi vidékekről — itt nyugodtan lehetnek: nem tud róluk senki semmit, még ennél is kevesebbet maga a rendőrség.

Némelyik aztán megszeretvén az itteni nyugodalmas állapotot, itt is gyökerezik s össze fog, ha férfi — egy hasonló kiadása nővel, ha pedig nő: vice versa; gyermekeik lesznek s egyszer azon veszi észre a hatóság midőn kórházi és egyéb tekintetből már a nyakára nőttek, pénztárának terhére váltak: a nélkül, hogy addigél csak tudott is volna felőlük valamit?

Vannak aztán másféle, szintén mindenki hirtelen tudta nélkül beözönlő, számos gyermeket számláló családok, kik aztán adandó alkalommal szintén helybelieknek tartják magukat s róluk még csak a beköltözési időpontot sem lehet felderíteni.

Volt gazdáknak meglopása, vagy más egyéb megkárosítása után ide menekült mindenféle cselédek, munka elő-

leggel ide szökött iparos segédek, szökött iparos tanácsok akár meg is öszülhettek: nincs nyilvántartás, nem tud felőlük senki semmit.

Nagy számmal távoznak el hazulról szerencsét próbálni különösen iparosaink; hova lettek, mi történt vagy történnik velük — ki mondhatná meg nyilvántartás nélkül?

Keres valaki valakit? Megy a rendőrséghez, mert hiában, már azt megszokták arcanumnak, minden bajban segítő intézménynek tekinteni s mikor eljön, cseppel sem tud többet, mint előbb.

Levelekkel, sürgönyökkel jönnek tudakozódni különböző egyének: nincs alkalom biztos értesülést szerezhetni!

A rendőri fáradság hiábavalóságát különösen illusztrálja a következő megtörtént eset: egy idegen, de határozott állítás szerint Debreczenben tartózkodott ügynököt nyomoztatott az aradi kapitányság, a nyomozást teljesítendő rendőrségünk egyik osztálya, míg a másik osztály arról mitsem tudva — ugyanazon egyént más egyébb vétségért megtalálta s letartóztatá, s idő múltán el is bocsátá; az előbbi osztály pedig kutatta még a furulykban is — holott biztos helyen, keze ügyében lett volna, de nem tudta, mert bejelentési hivatal, egy központi nyilvántartás mellette nem volt.

Lássuk másodiknak a nyilvántartás hiánya miatti közteherviselési hátrányokat.

Tudjuk, állandóvá lett államháztartásunkban a deficit s ennek nem megvetendő részét teszik az illetők fel nem találhatása miatt bevehetetlené vált: állami adóilleték- és jövedék kihágási tartozások, — az ilyenekkel hátrányban levők közül sokan csupa számításból is változtatják lakásukat, — nyomoztatásuk számos végrehajtót stb. igényel, de ezek is a setében tapogatóznak; hasonló az eset városi közmunka legelőbér és egyházi adótartozások tekintetében is.

Míg a stabilis, állandó lakásokat a nyomoztatott vagy írott, és szükség esetében a kétlábos s talyigával járó fizetési meghagyások könnyen megtalálják s el is űtik rajtok a port — addig amazok az ily kellemetességetől mentesek.

Adóbevallások alkalmával: a sze-

gény, becstelen iparos és egyéb cseléd tartó bevallja segédjeinek és cselédeknek számát, de a nagyobb rész — szépen elhalgatja; amazok viselik öszinteszegítik zsebbenjáró következményeit, emezek nem. A vallomások mind igaznak vétetnek — mert hiányzik az alkalom azoknak ellenkezőjét kitudni.

Harmadiknak vegyük elő az igazságszolgáltatási ügyet.

Miután a rendőrség a kézbesítések egy nagy részét teljesíti — innen, de meg a szegény csizmakoptató bírósági kézbesítőktől s végrehajtóktól tudjuk, mily nagy hátrányok származnak abból, nem ugyan reájuk, hanem az érdekeit felekre, hogy sokszor fontos polgári perekben, hagyatéki s elválási és büntető ügyekben hibás lakbemondások folytán, vagy lakás megjelölésének teljes hiányában sokszor lehetetlen is a kézbevités; újabb határidők kitűzése, elhalasztás stb. szükséges.

Az elbocsátott fegyverek rabtartási költsége, az illetők lakhelye nem tudása miatt nagyrészen bevehetetlen. A katonai, többféle tekintetből azonos a közteherviselési hátrányokkal, melyek szintén a nyilvántartás behozatalát igénylik.

Nem új dolog, hogy immár a hadkötelezettek is év oly közös, mint az adózás, hiszen veradónak hívják; s valamint az egyik, úgy a másik alól még inkább szeretnek menekülni azok — kik tehetik.

Száz meg százra rug csak a helybeli születések száma, kiket különböző okokból, minden utánjárás mellett sem lehet az ujonczosára előállítani, és csak e miatt hányszor róvatott már meg felőlük a városi hatóság!

Pedig mind az ilyenek, mind a más törvényhatóságok területéről hozzánk szakadt hasonlóak közül számosan vannak körünkben. — csak hogy ez nincs kinek-kinek homlokára írva, bejelentési hivatalunk pedig nincs; hát még ellenőrzési szemlék, fegyvergyakorlatok és esetleges mozgósítások alkalmával mennyire hasznát lehetne annak venni. Az iskolalátogatás is törvény szerinti kötelező, de mivel ettől is ugy szeretnének menekülni némelyek — mint az adózás alól: az ily nek ellenében kényszerrel kell alkalmazni.

A kir. tanfelügyelő megkeresésére

a közigazgatási bizottság el is szokta évenként rendelni a 6—12, és 13—15 éves tanköteles gyermekek összeírását, mit az utcabiztosoknak kellene teljesíteni, de ezek elannyira tul vannak halmozva másféle végeznivalóval, hogy megbízhatatlan összeírás munkájuk, habár annak összeállítására két hónapot is szükséges.

Ezen a bajon is segítne a nyilvántartási intézmény, mert a kívánt kimutatást könnyebben, hamarabb és pontosabban készíthetné el, nem is kellene házról-házra járni: csupán a birtokában levő anyagból kidolgozni.

A mi végezetre a magánosok szükségleteit illeti, — bátran elmondhatjuk, hogy itt is szerfelett jótékonyhatásának fogna a bejelentési hivatal bizonyolni, hogy mily esetekben — azokat előszámlálni lehetetlen.

Ime előszámláltuk a hátrányokat. Nem állítjuk, hogy a bejelentési intézmény felállítását azokat mind és egyszerre megszüntetné, de kétségkívül kisebbíteni mindinkább, minél jobban gyökeret verhetne s a saját érdekeit jól felfogni képes közönség jóakarattal és szándékkal fogadná, mert a vázolt előnyök elérhetése végett micsoda terheltetések származnának a lakosokra?

Egy oly csekély fáradságba kerülő kötelesség teljesítése, mely említést is alig érdemel; vegyük fel például, hogy azon terület, melyre a bejelentési kötelesség behozatnék, tizezer családfőt számlál, tehát ezek közül egyre-másra véve mindenik egy évben átlag ötször-hatszor elővesz egy könnyen kapható bejelentési lapot s abba a megjelölt helyre beír vagy beírta egy nevet, az azt viselőnek foglalkozását, az utcát és házszámot bejegyzi s aláírja és még egy másik példányban ugyanezt leírja s a bejelentési hivatalba beküldi.

Ez azt hisszük nem lehetetlen, annyival inkább nem, ha tudjuk még azt is, hogy ezt a csekély munkát is szóbeli bemondásra maga a bejelentési hivatal elvégzi.

Legvégül áttérünk magára a városi hatóságra.

Ezen új intézmény a házi pénztárra, nem említve a kezdetben szükséges felszerelési kiadásokat, — évenként nem róvna többet 4000 frt kiadásnál.

A személyzetnek főispáni kinevezése

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája

Az istvándi molnár.

Rabló történet. Irta P. Szabó E.

(Folytatás.)

— Akkor, akkor elveszett örökre! — szökött az ifju holtalványan, csüggedten bocsátá le kezét, melyben fokosát tartotta. — Az én leányom, az én leányom elveszett! — sikoltott fel Kiss Péterné. — Jaj Istenem, meghasad a szívem!

— De hát mi történt? mi történt? — ostromolták kérdéseikkel Pistát a körülállók. — A mint déltájban kiértünk Egerszegre — kezdé az ifju szakadozottan — Rebus a fogorával, meg Örsze nénnemmel elindultak a városba. De alighogy kifogtak a lovakat, hát én vissza Rátka a i uram nagy ijedten, hogy nem látam e Rebus. Azt mondta, hogy a nagy tolongásban elmeradt mellőlük, keresték a nép között minfenfelé, de nem bírtak rá akadni, azért azt hitték, hogy vissza jött a „Hólyagosba” a szekérhez. Nosza én is elindultam hát Rátkai bátyámmal, meg a feleségemmel, hogy megkeressük Rebus, tüvé tettük az egész vásárt, de nyomára sem bírtunk akadni. Mikor már kifáradtunk a nagy keresésben s mindnyájan holtra voltunk ijedve, egy ember szólított meg, — mert hát hirtelen a vásárban ennek az esetnek, — s azt

mondta, hogy ő egy ilyen, meg olyan leányt a vásár állásánál látott egy szekérre felülni. — Teremtő Istenem, de hát hova mehetett azon a szekeren? Szaladok a vásár álláshoz, ott ivott a lebujsban Csonka Gazi, attól kérdézősködöm, az azt mondta, hogy ő bizony nem látta Rebus, hanem azt tudja, hogy Pál Márton ezelőtt másfél órával indult hazafelé, mivel hogy hamarosan eladta azt a kis jószágot, a mit bevitt és siet haza, mert a felesége várandós állapotban van, lehet, hogy vele ment el Rebus. A hogy ezt Csonka Gazi elbeszélte, — futok vissza Rátkai bátyámékhoz s elmondom nekik a dolgot, hisz az meglehet — mondja Rátkainak a felesége, — hogy az a leány nem bírt ránk találni s bosszúságában haza indult a Pál Márton szekeren. Erre én sem voltam rest, nem hagytam nyugodni a szívem, hirtelen fölkantróztam az egyik lovamat, rátettem a Csonka Gazi nyergét s vágattam hazafelé, abban reménykedve, hogy Rebus itt-hon találom. Pedig — ma cserébe csüggedtem — jobban cselekedtem, ha ott maradtam volna a keresésére.

— Elrabolták a leányomat, az én egyetlen leányomat, kiáltott föl Kiss Péterné s élettelenül rogyott az őt körülvevő asszonyok karjaiba. Nagy lett a rémület, lótas, futás. A nagy zajra előkerült Pál Márton is s erősítette, hogy színet sem látta Rebusnak. Ez csak fokozta az ijedelmet.

Nemsokára megjött Roskai uram szekere is. Nem bírtak a nagy aggodalommal, ott

hagyták a vásárt, haza sietve, hogy talán itthon találják azt, a kit ott hasztalan kerestek.

Most hát már elenyézett ez az utolsó reménység is, hogy hátha Rátkaiék megtalálták a leányt az aiat, a míg Pista a két órai utat hazafelé jmgette.

— Elveszett! Örökre elveszett! — nyögé kínosan az eszméletre tért anya, szivrepesztő zokogással borulva Cser Balázné vállaira. Mindenki fejtét vesztette, csupán Kiss Péter uram tartotta meg lélekjelenlétét, bár rajta is nagyon meglátszott, hogy szívében van találya.

Oda lépett Pistához, a ki úgy állt ott, mint egy sóbálynár. — Most már hát mitévők legyünk fiam? — Én tudom mit teszek, — szólt az ifju tompa, reszkető hangon. Addig járok, addig keresem, a míg rá nem találók és isten legyen akkor annak irgalmas, kegyelmes, a ki elrabolta tőlem! — Ember vagy fiam! — szólt az öreg komolyan. Együtt tartunk, mindjárt befogatok a szekérbe.

E pillanatban egy könnyű festett szekér, négy gyönyörű sárga által vonatva, robotott végig az utcán.

A hátsó ülésen egy olyan ember ült, a ki tekintetével, tartásával már messziről elárulta, hogy ha nem is tartozik épen „az urak” sorába, hanem azért tekintélyes ember, a ki érzi, hogy mennyit ér. Zömök, erőteljes testét világoskék posz-

tóbból készült zsinóros öltöny fedte, dolmányán akkora ezüst gombokkal, mint egy-egy dió, a fekete pörge kalap alól tüzes, mindent megügyelő szemek tekintettek szét; a magyaros alak, melynek kövér arczát hegyes, fekete bajusz tette még tekintélyesebbé s magatartása nyilván tanuskodott arról, hogy önértetes, gazdag emberrel állunk szemben, a mit még akkor is elhinnénk, ha nem volna a kocsi elé fogva az a gyönyörű ügylő, mely testvérek között is megér 1000 frtot s ha a gazda nem is dohányszék oyan ezüstkupakos pipából, a milyenel nem mindenki parádézhatik.

Epen tetőpontját érte el a zürzavar, a mikor a szekér Kiss Péterék háza elé érkezett.

A szekéren ülő ember intett a kocsinak, hogy álljon meg s azzal leugrott a szekérről.

— Tóth uram! Tóth uram! az istvándi molnár! — mondogták a csoportban s a nagy jójaveszékélés dacára is ráérték a férfiak lekakapodni kalapjaikat „csés” jó estét” kívánva az upon érkezettnek. — Adjon Isten kelmeteknek is! — vj-szonzá az istvándi molnár, megbillentve pörge kalapját. — Hát mi baja kelmeteknek? Egyszerre tiz is elkezdte a történetet beszélni.

— Csak egy beszéljen! — szólt bele Tóth uram, tekintélyes, emelt hangon. Egyszerre elhalgattak mindnyájan.

(Folyt. köv.)

mindenesetre szokatlan — de minden- esetre meg van annak a maga értelme és nem is pártatlan: van a városnak most is oly tisztviselője, ki ily uton birja állomását.

Sylvester.

— A török-görög kérdésben interpelláció fog intézteni a kormányhoz. Helfi Ignác teszi meg az interpellációt, ki ezt előre bejelenté a függetlenségi párt érkekezletén.

— Rudolf trónörökösétől legközelebb új könyv fog megjelenni, mely a Kárpátokból vett vázlatokat tartalmazza.

Révész Imre életéből.

DEBRECZEN, február 15.

Ma kísértük örök nyugalomra Révész Imrét Debreczen város ref. lelkészét, a kiváló tudóst, a nagyírú egyházi író, kinek váratlan halálhíre általános részvételt keltett az egész országban és kelt az egész reformált világ kebelében.

Mielőtt a rendkívül imponans temetést írónk le, nem mulasztjuk, hogy vissza ne térjünk néhány szóval tetteiben gazdag életére. Egy pár igen jellemző adat fekszik előttünk.

Mint tudva van, az 1861-iki országgyűlés határozati pártjának egyik vezérfője volt. De rövid parlamenti szereplése után a politikai s általában a közélet zajától teljesen visszavonult. Politikai mozgalmakkal gyakran összekötöttségbe igyekeztek hozni s ilyenmő szereplésre reá bírni, de ő attól mindannyiszor határozottan vonakodott; általában nem szeretete, ha nevét a nyilvánosság előtt hangoztatták. Teljesen visszavonult életet élt, minden munkásságát a tudományra, különösen a protestáns egyház történelmének szentelve, — mely téren évek hosszú során át mélyre ható kutatásokat tett s még sokkal terjedelmesebb munkálkodást fejtett ki, mint a hogy nyilvánosságra jutott irodalmi működéséből is következtetni lehet.

Igen sok kéziratot hagyott hátra s ezek között nagy halmaz az ez év október havában Debreczenben tartandó zsinat ügyével (mely már körülbelül 15 év óta képezte munkássága egyik legfőbb tárgyát) foglalkozik — és már régebbi idő óta dolgozott egy nagyterjedelmű munkán a „Magyar Protestáns egyház történetén”, azonban fájdalom egyiket sem fejezte be s a mik megmaradtak, azok talán csak nagy halmaz, rendszer nélküli jegyzetek.

A „Protestáns egyházi és iskolai Figyelmező” hosszú ideig szerkesztette s azt csak pár éve, hogy megszüntette. Prot. egyházi téren szerzett érdemei méltánylatul a bécsi prot. theol. egyetemi fakultás által tudorsággal díszített fel. Hazánkban kívül Németország s Anglia egyházi köreiből is elismert és tisztelt volt neve.

Ujabb időben családi körön kívül egyedül a tisztántuli egyházterület levéltáráé s dolgozó szobájáé volt. Az utcán is csak akkor mutatta magát imponans alakjával, mikor a templomba szónokolni ment, de újabb időben a szószéken is ritkán látta s hallhatta e kedvelt papját a debreczeni közönség. Hatalmas, menydörgő hangon tartott szónoklatai meghallgatására gyakran a környékből is bejártak. Egyházi gyűléseken minden szava nyomtatékkal bírt. Széles látókörben, tudományban kevesen közelítették meg.

A legujabb püspök-választás alkalmával az ő nevét is számos egyház hangoztatta, de ő szerényen utasította vissza a megtisztelő kijelölést.

Emlékezetes marad azon hazafias tette, a midőn az 1849-iki muszka-invázió alkalmával a debreczeni főiskola könyvtárába bezárkózott, hogy azt, ha kell, egymaga megvédje az erő-

szakos betörés ellen is. Nehány muszka katoná csakugyan döngötte fegyverekkel a könyvtár vasajtáját, melyen ma is meglátszanak az ütések nyomai, azonban a Révész hatalmas hangja hallatára jónak láttak felhagyni a további kísérlettel s odább állottak.

Régebben nagy híre volt annak, hogy a Sinaí Miklós „Magyar prot. egyh. története” című művének eredeti kéziratát a debreczeni zsinat fedezték fel, hol sajtókaróknak árulták. Ez a nevezetes körülmény felhívta Révész Imre figyelmét a zsinatára s ez idő óta minden héten kétszer, szerdán és szombaton a zsinat napjain csaknem minden alkalommal ellátogatott oda s ott a zsinatáros asszonyok előtt kiterített ponyván elszórt ócska könyveket, papírokat sorra vizsgálta s így gyakran talált olyan dolgokra, a miket potomáron vásárolhatott meg, de a mik az ő buvárodásainak igen gyakran hasznos eszközökül szolgálhattak.

Nem érdektelen tudni, hogy midőn szentesi lelképásztorkodása után 1856-ban Debreczenbe jött, a szentesiek rendkívül meghatóttan vették tőle búcsút s az előismerés e hála jeléül Szentesen mondott remek predikációját a „Hit remény és szeretet”-ről a szentesiek kinyomatták s egy felállítandó Orgona javára árusították el. A munka óriási mennyiségben feltűnő rövid idő alatt elfogyott, s az Orgona alapját megteremtette.

Talán nálunk hasonlóan járhatna el az egyház — Pár órával halála előtt elmondott egyszerű szónoklatát, mely tárgyát a „Beszélj a földdel és megtanít téged” (Job) igét öleli fel, szintén ki lehetne nyomtatni, s az abból befolyó töké talán idővel dusan kamatozó alapját képezhetné valamely nemes célú alapítványnak. A család ily czélből bizonyosan szívesen átengedné a szónoklat kéziratát.

Ki legyen alkaptány?

Debreczen, febr. 14.

A helybeli sajtó e kérdéssel foglalkozik, s a mennyiben a fontos kérdés megkívánja, mi is hozzászólunk s a „D. N. E.” legutóbbi számában megjelent vezércikk szavait teljesen magunkévá tesszük.

Az említett cikk így szól: Jó rendörkapitány kell Debreczennek, ez a fő. A jó rendörkapitány pedig nem a dühös politikusokból telik ki. Egy jó rendörkapitány nem politizál, de vasérvéllyel szorítja a rend keretébe mindazokat, kiknek kedve volna extra vurstot falatozni. A jó rendörkapitány türelmes ember, ki nem hagyja magát szenvedélye által elvakítani, s nem büszke, hogy a legszebb ember is teljes bizalommal fordulhasson hozzá. S végül és elengedhetetlenül egy jó rendörkapitánynak a mai fejtett jogviszonyok mellett jó gazdasági embernek kell lenni, ki a tényleges törvényekkel teljesen tisztában van, s alkalmazni is képes. Elmúlt az az idő, midőn a rendörkapitány törvénye a tenyerében volt, most a fejében kell lenni, mert bizony megüti a bokáját.

Mi Béér Kálmán olyan embernek ismerjük, ki az itt elsorolt tulajdonoknak megfelelő — Szilárd jellemű, erélyes ember, a büszkeség legkisebb árnyalata nélkül. Köz- és váltó ügyvéd, Debreczen városának volt derék szenátora, s évek óta egyházi pásztor. Mi őt teljes bizalommal ajánlhatjuk, s ajánlunk is. Ajánlunk főképp azért: mert az eddig emlegetett jelöltek közül egyetlen biztosan tudtuk, hogy nem lép fel, a másik nem jogász ember, a többi pedig még nem szerzett arra érdemeket, hogy Debreczen város alkaptánya legyen.

Ha t. kollégánk, a „Debreczen” ismer még más jelöltet is, álljon elő vele, s ha a fentebbi tulajdonságok inkább s nagyobb mérvben összpontosulnak benne mint Béér Kálmánban, bizony lesz bennünk annyi bátorság, hogy előtte hajlunk meg. Addig azonban, míg csak annyit tudunk, hogy „mas becsületes ember” is fog pályázni, legyen szabad jelöltünk mellett

megmaradni, ki becsületes ember is, okos ember is, türelmes ember is, erélyes ember is, s törvénytudó ember is. — Eljen Béér Kálmán!

A görög-török kérdés.

Komundoros kormányelnök kijelentette a napokban a görög képviselőházban, hogy a hatalmak most is hajlandósággal viselkednek Görögország iránt, és hogy a hatalmak tanácsolták a görög kormányt, hogy ne zavarja valamely megfontolatlansággal az alkudozást, a melynek czéje a conferentia határozatainak végrehajtása. Komundoros kimondta meggyőződését, hogy Görögország halálával tartozik a nagyhatalmaknak. A görög kormányelnök kielégítőnek tartja a jelen helyzetet, amár a francia képviselőház egyhangulag helyeselte Barthélemy külügyminiszter politikáját, annál inkább kielégítőnek, mert Anglia ragaszkodik az aug. 25-diki jegyzékben kijelölt alaphoz. Az aug. 25-iki jegyzék kijelentette, hogy a conferentia által megállapított határvonal új tárgyalása nem engedhető meg. A két fél tehát igen nagy köz választja el még most is. A görög kormány hivatalosan még most is azt hirdeti, hogy semmit sem enged a berlini conferentia határozataiból. A görög ellenzék természetesen még világosabban kimondja ezen követelését.

A mi a most kezdett alkudozást illeti, úgy látszik hogy a hatalmak is igen nagy köz választja el a portától. A hatalmak általában beleegyeznek ugyan a conferentia határozatainak megváltoztatásába, ha sikerül elfogadtatniok a portával és Görögországgal a változtatott határozatokat, de ez a praktikus feladat ismét megállíthatja a hatalmakat. Vagy sokat kell ugyanis engednie mind a két félnek vagy az egyik félnek nagyon sokat kell engednie. Már pedig a hatalmak eddigi megtartásából azt kell következtetnünk, hogy az egyik hatalom Konstantinápolyban akar inkább pressiót gyakorolni, a másik ellenben Athénben. Az a kérdés tehát, vajjon ki állja-e az európai concert ezt a próbát?

Az olasz udvarról.

Azok, a kik Victor Emanuel fiát ismerik tudhatják, hogy az mindennemű nép-demokratik iránt bizonyos közönyösséget ámul el. Olaszország királyja fatalista; nem bízik szilárdan dinasztia jövőjében és a legnagyobb közönyt mutatja koronája sorsa iránt.

Mintegy két év előtt fogadott a király egy publicistát magánhallgatónak, ki egy conservatív párt alakítását javasolta a savoyai ház fenntarthatásának érdekében. A király így válaszolt rá: „Cselekedjék gyorsan, ha azt akarja, hogy még valami haszna legyen. Ami engem illet, én nem sokat törődök a tervvel.” Egy hasonlóelményben levő képviselőnek pedig azt válaszolta Humbert király: „Képviseelő ur, mi engem illet, egyáltalán nem vagyok conservatív.”

A király jelleme ez oldalról tekintve kevésbé ismert. Rendesen házuk régi hagyományából és dicő multjából szoktak az uralkodók nagy kormányfeladatukhoz erőt meríteni. Az olasz király már az nap szakított ezzel, midőn Crispi miniszternek kívánsága szerint Humbert nevet vett föl. Victor Emanuel határozatai a király életében mutatkoznak szemünknek, hogy a politikai világban is szokásá vált, Humbert királynál atyja tulajdonait feltételezni. De mi sem helytelenebb. Victor Emanuel nagy politikai szellem volt; de Humbert király még eddig nem tanusítá azon bölcs előrelátást és a politikában szükséges éles tekintetet, mely nagy fejedelmeknél található. Victor Emanuel alapjában véve mégis valóságos volt; Humbert nem is titkolja skepticizmusát. Victor Emanuel sokra becsülte népe szeretetét és hajszálta a népszerűséget, Humbert nem törődik a tömeg hangulatával. De ennek ellenében az olasz udvar Victor Emanuel halála óta az erkölcsiség valódi mintaképe és a pletyka többé nem talál forrást a Quirinai előszobáiban. Az ember azt hajlandó mondani hogy Margit királyné erélyes élete példájával

megnemesíté az udvart. A királynéről még a savoyai ház legelkeseredettebb ellenségei is a legmélyebb tisztelet és rokonszenvvel emlekeznek meg.

Humbert király atyjától csak a katonai dolgok iránti izlést örökölte; ez egyedüli szenvedélye és szemei fénylenek, midőn katonasági fölött szemlét tart. Életmódja is egészen katonai; korán kél és midőn a minisztertanács kilencz órára összegyű, a király már egész tömeg ügyett intézett el. Barátja a lovaglásnak szívesen tesz nagy lovaglási kirándulásokat és büszke lovaira. A vadászatnak is kedvelője, különösen a vadkanvadászatnak és nagyon ügyesnek ismerik a rokavadászatoknál. Reudesen Castel-Porzianái királyi birtokán vadászik, melyet még Victor Emanuel vett föl négy millió líráért. Este korán visszavonul Humbert. Szeret vacsora után szőnyeg segéddel társalogni, kiket barátainak tekint és kegyeivel halmoz el. Az udvarnál általában a legnagyobb rend uralkodik; a Victor Emanuel által hátrahagyott zavart pénzügyviszonyok most már nyoma sincs; a czvillista és a királyi vagyon nagy pontosággal kezelik; de Humbert király atyja adósságait nagy részét törölték már és azok nemsokára teljesen fedezve lesznek.

A királyné sokkal inkább foglalkozik a dynasztia jövőjével. Anyai tekintete nagy gondal fűg gyermeke szőke fejcskáján. A napolyi hercegnél meg a törzsének minden jé tulajdonosa; ő bátor és jószívű és mindazt megosztja kis játszótársaival, a mit kap. — Nagy büszkeséggel hordja matrócz-ruházatát. A királyné — mint ismeretes — nagyon vallásos és mindent elkövet, hogy Olaszországban a királyság és pápaság közti ellentétet lehetőleg kiegyenlítse. De — mint mondják — e tekintetben igen kevés benyomást gyakorol a királyra.

Legujabb.

A „Debreczeni Ellenőr” eredeti táviratai.

Bécs, február 14. (Eredeti távirat.) A Pol. Corr. janinai tudósításai a következők: jelenik az epirusi török hadsereg létszáma és elhelyezése: 24 gyalogsági ezred, közte 6 ezred Redif, mindnyájan Martini-fegyverrel vannak ellátva és számuk 15,250 főre megy; 8 ezred Artában, 13 Janinában, 2 Prevesában, 1 Medzowóban van elhelyezve. Tüzérségük 8 batteriával rendelkezik és pedig 4 hegyi és 4 tábóri itteggel 1180 emberből áll, melyek Krupp-féle ágyúkkal vannak ellátva. Lovasságuk csak egy Janinában állomásoz a cserkesz lovasserezből áll, mely Winchester fegyverrel, revolver és lándzsával van felszerelve.

Bécs, február 14. (Eredeti sürgöny.)

A Pol. Cor. egy párisi levele hangsúlyozza annak szükségességét, hogy Görögország Janina és Medzovóról lemondjon és gyantítja, hogy Anglia ezekért megfelelő kárpótlást fog követelni, lehet talán Wo és Arta kikötőket. Párisban azt hiszik, hogy a Nord. Allg. Zeit. czikke a stratégiai szempontból igen fontos Nabe vasútvonal megvétele által idéztettek elő.

Irodalom és művészet.

„Apajune” Milöcker operette, az egyedüli udjoudag, mely az idén Bécsben szerült, f. hó 27 én kerül először színre a népszínházban. A próbákat már megkezdtek beöle.

— A Franklin-társulat kiadásában újabban a következő munkák jelentek meg: Be-

A rómaiak satira-költészetéről.

Népszerű felolvasás.

Tartotta Gergely Károly tanár 1881. jan. 21. (Folytatás.)

A satira-író azonban csakis nemes kötelességérzetből használhatja. Ez a különbség emeli művét költői rangra. ez adja meg annak az erkölcsi szilárd alapot s ez különbözteti meg a satirát egyebek közt a mulattató komikumtól, s a fentebb említett személyeskedő gunyiratoktól. —

Vannak ugyanis bizonyos korok, mikor egy-egy egész társadalmi vagy néposztályt, nemzetet, országot, sőt több országokat is fenyegetőleg elárasztanak az ugynevezett uralkodó bűnök. — Politikai téren a pártoskodás, önérdék hajszát, tudományos téren a nyeglelenség, a charitánság, vallásos téren a rajongás, a álszenteskedés, a családi életben a vissza vonás, a hűtlenség és több afféle, szokatiak mértékben terjednek; az erkölcsi romlottság mintegy általánossá lesz, s a városok falain kívül-belül a romlás jelei mutatkoznak. — Ilyenkor a jobbak lelkében önként felkel a vágy utjában állani a vezedelmes áramlatnak feltartóztatni, ha lehet, a vézét, megakadályozni a ragály tovább terjedését. — A költő is munkára serkent, ráteszi kezét, mint a jó akaratú orvos a kor ütőérére, s minél fájdalmasabban érzi annak lázas lüktetését, annál szorgosabban ezedi elő orvoslószerzeit. —

Egyik az élmez villámszékíráival tesz próbát, másik a humor cukrozott epéjét használja; egynémelyik az óda vagy az erkölcsi tanaköltésben komoly tanácsadással lép fel, mások a komikum gőzfürdőjét, vagy a tanmese hideg zuhanját zúdítják a beteg társadalom fejére; s ezek mellé nemes kötelességérzettel vezetettve, oda soraközik a satira-író az ó drasztikus, de annál biztosabban ható szereivel az ironia keserű labdacásával, a nyílt guny sebmáró pokolkövével, s a sarcasmus metszőkésével.

És épen ez az erkölcsi kötelességérzet jelöli ki a satirának, mint műfajnak czélját, feladatát és körét. — Czélja ugyanis javítani, a társadalom, — Ugyanazért a satira író nem bajlódik egyekek magánügyeivel, nem ró meg természetit hibákat, személyeskedésekre nem vetemedik, s ha nagy ritkán személyeskedésről szól, ezt csak azért teszi, hogy az álnév alatt feltegye a kérdést, mint fájkepet — tlyust — mutathassa be, mint pl. Csokonai „Zsugori uramat”, Petőfi „Pinty urit” és „Pátó Pát.” — Gunyjának tárgya nem a nevelés vagy büntetés hanem maga a bűn, s a nevelés. Ható ereje abban rejlik, hogy igazat mond. — Ráfogásokkal nem kockáztatja tekintélyét, s legfeljebb némi — költői nagytára — vesz olykor-olykor szabadságot, mint a jókaratú orvos, mikor betegét a baj nagytára által veszi rá a kiszabott diéta megtartására. E végtől a satiricus költőnek sok tapasztalásra s széles emberismeretre van

szüksége, ismernie kell kora társadalmát minden ízében. „Mert mint Pythagoras mondja — „aki az emberekről oly módon akar szólni, hogy azok ingatag és változókéony természetének megfelelően, úgy kell körültekintenie, mintha egy magas szirtfokon állana a lelki szemével látván mindazt, ami a földön történik.” Mosolyra gunyra, bosszankodásra őt nem magán érdek, nem is bosszu, hanem jóakarát vezérli; beádj a keserű gyógyszer, de nem kedvtelésből, hanem oly czélből, hogy gyógyítson; kivágja a fekélyt, ha vérzik is, de jó szándékból, hogy a még ép tagokat megmentsse. — Még akkor is, mikor dühében korbacot vagy kivont kardot ragad; úgy lép elő, mint a honát védemező hős, vagy, sujt, de nem vérgézés végett, hanem azért, hogy másokat megvédelezzon.

Ilyen tulajdonságok emelik a satirát tanaköltészi rangra, ezek különböztetik meg más műfajoktól, melyekhez különben hasonlít. Példákat nem sorolok elő. Ki ne ismerné a többek közt Petőfi „Magyar nemesét”, melyben a népfaj akkori, s némi részben talán még most is meglevő hibái oly találon vannak feltüntetve? Ki ne olvasta volna Székács „Uj billiáját”, Arany „Poétai receptjét”, Gyulai Széchenyieskedőt s „Népszerűség”-ét. — Csak egy néhány sort mutatok fel ez utóbbiból annak bizonyosságául, hogy a satira-költő a keserű igazságot is így mondhatja el, hogy jó akaratú s meleg érzelmét kétségbe vonni nincsen okunk.

„Oh jó magyar nép édes nemzetem! Könnyen talán el sem hiszed nekem,

Hogy még te sem vagy ám udvartalan, És udvaronczaid száma számtalan, Kik hizelegnek, kedves gyengéidnek. — Mert megbecsülsz, hát neked is lehetnek. Sőt vannak is. Egyet közebe vetve, Elmondok itt, most sírva, majd nevetve.

Hős vagy csatában, nagyszerű alak, Csodát mivelnél hánször láttalak. Füstfellegekben győzelemre szállva, Dicsőségben napfényévé válni! Szívnedi tudsz, meg is tanulhattál, Nép közt mártyr oly sokszor valál; Arczodhoz illik az a büszke gyász; Rabláncz szoríthat, de meg nem alá.

Azonban meg van az a rossz szokásod. Hogy a midőn már sikerülni látod, Vagy látni véled legalább csak félig, Miért büszkélkedel véssen át sok évig: El-elhagy néha jó tarmészedet, A többi aztán félállról veszed. Nagy lakzit ülsz, tivornyázol sokat Koppaszod a meg nem lött madarat, Iszol nagyot rá, nem tartasz határt. Pedig neked kevés bor is megárt. Emész a vágy s remény tüzes bora Megtáborit csal álmok mámorá; Könnyen haragszol, dulakodni vágnál, Egész világnak göggel fityét hánynál. Ilyen a satira most. Vajon milyen lehetett régen? Akkor tudjuk meg, ha megfélelünk a második kérdésre: hogy keletkezett? (Folyt. köv.)

IFJ. FODOR ISTVÁN

első hazai érczkoporsó-gyára és

TEMETKEZÉSI INTÉZETE

Debreczenben, új-piacz, Gr. Dégenfeld-ház, a zenede alatt.

Van szerencsém a n. é. közönség nagybecsű tudomására juttatni, hogy az Aradon 25 évig fent állott **első hazai koporsó-gyárat** összes felszerelésével együtt örök áron megvettem s így azon előnyös helyzetben vagyok, hogy érczkoporsóimat itt senki által ki nem állítható árban szolgáltatom ki.

Gyáram az előző évekből sokkal ismertebb, sem hogy azt dicsérnem szükséges volna, csupán annyi kívánok megjegyezni, hogy gyártmányaimmal azok műizléses kiállítása, de főleg olcsóságuknál fogva sikerült, nemcsak a hazai városokból, de a külföld nevezetesebb helyeiről is a bécsi e nemű árukat teljesen és végkép kiszorítani.

A nagymérvű előállítás folytán kötelességemnek tartom a közönséget tisztelttel felvilágosítani arról, hogy intézetemben a saját gyártmányú érczkoporsókat 30%-kal olcsóbban számíthatom, mint bármely hasonló intézet teheti. A temetkezési cikkeket is olcsón bocsáthatom áruba, hogy a versenyés semmi tekintetben sem lehetséges velem szolgájon némi tájékozásai a következő jegyzékem:

Egy csinosan kiállított bársony-koporsó

40 főtől feljebb.

Halotti kocsik

két fogatu 2 ftrt 50 kr, négy fogatu 5 ftrtől feljebb, fedeles kocsik 8 ftrtől 20 ftrtől legdiszesebbek.

Egy koporsó

a szegényebb sorsuaknál felnőttek számára 3 ftrtől megrendelhető.

Végül tudatom a n. é. közönséggel, hogy a **gyászos felek megkeresésére**, minden a temetkezéseknél előforduló **teendőket** díjtalanul elvégzek, sőt tekintettel arra, hogy egyes esetekben a szükséges kezelek előállítására megkivántató összegek nincsenek mindig kéznél, a gyászos felek kívánataira, méltányos **vára**kozással leandek, minden kamatfelszámítás nélkül.

A midőn a n. é. közönség eddigi bizalmaért hálás köszönetemet nyilvánítom, ujonnan berendezett intézetemet ajánlva a további nagybecsű pártfogásába.

Debreczen, 1880. december 24-én

Tisztelettel
Ifj. Fodor István

Levél, vagy sürgöny útján leendő megrendelések pontosan teljesíttetnek.

30% olcsóbban mint bárhol.

Evek hosszú során át jönnek bizonyult mint kitűnő szer a

köszvény- és csúz ellen, kifőzadomások az inak és izmok merevsége, vérömlenyek, zuzodások, a bőr érzéketlensége, továbbá a helyi gőrcsök (szájgörcs) ideg-fájdalom, daganatok ellen, melyek rég alkalmazott kövektől erednek, főleg pedig a nagyobb erőfeszítések hosszabb gyaloglások, stb. előtti erősítésül és utána s újból erősítésre, valamint az előre haladtabb korban a mutatóköz gyengeségénél.

Valódi minőségben kapható Debreczenben: **Dr. Rotschnek V. Emil, Gereby Fülöp és Rickl József** Zelmos uraknál.

Főraktárhelyiség: **Kwizda Ferencz Jánosnál**, cs. k. udv. szállító és kerületi gyógyszerész Korneuburgban.

Ára egy palacznak 1 ftrt. osztr. ért.

Azonfelül a koronaországok csaknem minden városa és mezővárosában vannak raktárak, melyek koronkint a vidéki hírlapok által közöltetnek.

Keskeny utifü-melleczukorkák,

a tüdő és mellbajok, köhögés, tojtóköhögés, rekedtség és tüdőhurut biztos gyógyszerel.

A természet által a szenvedő emberiség javára teremtett megbecsülhetlen keskeny utifü azon még eddig fel nem derített titkot foglalja magában, miszerint a gége és légcsőrendszer gyuladt nyakhartájára való azonnali gyors és enyhítő hatás gyakorlásával az illető beteg szervek gyógyulását minden tekintetben lehetőleg elősegíti.

Miután gyártmányunknál a cukor és keskeny utifüből tiszta vegyületekről kezeskedünk, különösen figyelembe ajánljuk hatóságilag bejegyzett védjegyünket s a dobozon lévő aláírásunkat, mert csak ezek igazolják annak valódiságát. Ára egy skatulyának 30 kr.

Schmidt Victor és fiai,
cs. k. szab. gyárosok, Bécs, Wieden, Allee Gasse 48.

Nem a hirdetések olvasása által ítélni meg a beteg biztosan, vajjon a hírlapokban feldicsért számtalan gyógyszer közül ez vagy amaz-e ki neki való, vagy hogy pénzt nem hiába adja-e ki. Ezért egy beteg se sejtse a farsadást és hozza magának a „Betegbarát” című könyvecskét Gorischek Károly cs. kir. egyetemi könyvtárostól Bécsben (István tér, 6.) mert e könyvecskében tekintélyek által ajánlott és legjobbaknak bizonyult gyógyszerek szakszerűen és kimerítően vannak ismertetve úgy, hogy minden beteg egész nyugalommal bírhat s a legjobbat választhatja magának. A könyvecské ingyen és b e r m e n t t e k i r d i t k meg, a megrendelőnek tehát nem okoz több költséget, mint 2 krajczárt a levelezési lapért, mely magyar is lehet.

AZ ÁLTALÁNOS BAZÁRBAN

Debreczen, Nagy-várad utca, a megyeháza mellett

RENDES ÁRON ALÓL KAPHATÓK

a készpénzért tömegesen bevásárolt és alkalmi vásárlások által szerzett következő áruk:

- Gyémánt és arany ékszerek, arany és ezüst órák, férfi téli s salon-öltönyök, téli s tavaszi felöltönyök, utazó bundák, női téli s tavaszi kabátok, por- és esőköpenyek, férfi s női cipők, könyvek, mely utóbbiakból szolgáljon mintául a következő:
- Vas G. Tormagyókerék 1 k. 30 kr.
- A pörös atyának 1 k. 30 "
- Egy alispán 1 k. 80 "
- Régi képek 1 k. 40 "
- Az életunt ember 2 k. 70 "
- A tekintetes urak 1 k. 40 "
- Jurátus élet 3 k. 1.- ftr.
- A régi jó idők 2 k. 70 kr.
- Abderiták 2 k. 80 "
- Wieland Beszélyek 2 k. 70 "
- Eladó leányok 2 k. 80 "
- A honvéd őrangyala 1 k. 35 "
- Derű és boru 1 k. 40 "
- Ködtávköpek 1 k. 40 "
- Margit 2 k. 40 "
- Irma hagyományai 2 k. 70 "
- Vértesi Világ folyása 1 k. 35 "
- Varren A tőzsér 1 k. 30 "
- Vajda Dalhon 1 k. 25 "
- Váradl Nőszív élete 1 k. 30 "
- Viraghalmi A király véndencei 1 k. 30 "
- Virág Darázsfelek 1 k. 30 "

Kívánatra könyvjegyzék bermentve bárkinek küldetik.

Debreczen, nyomtatott a kiadón/ajdónos **Kutasi Imre** könyvnyomdájában, 1881.

Midőn legnagyobb szükségben vagyunk, Isten segítye legközelebb hozzánk.

Egy felgyógyult saját szavai.

Gyógyítása a légzési, táplálkozás-szerveknek és a tökéletes elgyőn gülésnek a valódi HOFF JÁNOS-féle maláta tápszerek által

A legtöbb európai fejedelem és kir. udvari szállítójának, HOFF JÁNOSNAK, az arany koronás érdemkereszt tulajdonosának, magas porosz és német rendjelek lovagjának, Bécs, gyára: Grabenhof 2., gyári raktára: Stadt, Graben Bräunerstrasse 8.

Berlin, 1880. Örömmel kell önnek bevallanom, hogy az ön maláta-kivonat-egészségi sórének élvezete menté meg életemet. Nagyon hosszú ideig gyomorbeteg valék és testi állapotom idővel mindinkább rosszabbra fordult; végre már alig valék képes valamit enni, mert az elfogyasztott tápanyag gyakori hányás által ismét kijött; magam annyira elvesztém reményemet, hogy életem végére készütem elő.

Eközben eszembe jutott, hogy évek előtt jó sikerrel használtam az ön maláta-kivonat-egészségi sóré. Haladéktalanul ismét alkalmaztam és azonnal oly könnyedséget éreztem, mint már regem nem. A hányás megszűnt, az ételérök, melyek már csaknem kialudtak, újra föleledtek; nemsokára már táplálékot is vehettem magamhoz, nagy fájdalomaim napoként kevesebdek.

Három hét folytán használtam csodálatos sóré és most teljesen helyre vagyok állítva, amiért is önként és tényleg köszönetet. Készséggel adok szó, vagy írásbeli kérdésekre felvilágosítást, hogy ez által csak némi-leg is kifejezhessem köszönetemet megmentett életemért. — Kérek 28 palaczk maláta-sórt és 5 zacskó maláta-cukorkát beküldeni.

Európa felségei, a világ tudományos férfiai, valamint számtalanok a nagy közönségből

elismerték a HOFF JÁNOS-féle maláta-készítmények gyógyerejét és testi elgyőngülésnél, a gyomor és altest, a mell és tüdő-bajainál, versz-gyengeségnél, sorvadásnál, a legjobban alkalmazták.

Magas elismerések: I. Vilmos, Németország császára: „Az ön szép maláta-kivonata.” — Ferencz József, Ausztria-Magyarország császár-királya: „Szívesen kitüntetem önt.” — Szászors. ág királya: „Egészséges hatással bír: a királyra.” — Dánia királya: „Észrevehető gyógyerővel bír.” — Maklenburg, Schwerin nagyhercege: „Fogadják elismerésemet.” — Orvosi vélemények: Dr. Traube, Dr. Gräfe stb. Berlinben Dr. Granichstein, Béscher: Dr. Jauchez, St.-Petersvárott, Dr. Pietra Santa, Pariban és még több ezer orvos a HOFF-féle maláta-kivonatot a legkitűnőbb tápanyagnak ismerik el.

Intés! Csek valódi HOFF JÁNOS-féle maláta-készítmények kéreudök, melyek el van nak látva a cs. kir. védjegyével a felálló arcképpel. (Mások nem valódi készítményekben hiányzanak a gyógyereji fűvek és a helyes HOFF-féle készítmény és orvosok állítása szerint ártalmasak is lehetnek. (A valódi HOFF-féle maláta-cukorkák kek papírban vannak.) Főraktár helyben: **RICKL J. Z. és CSANAK JÓZSEF** kereskedésében.

Mária-celli GYOMOR-CSEPPEK,

jeles hatású gyógyszer a gyomor minden bántalmái ellen,

Egy üvegcse ára használat utasítással együtt 35 kr.

Kapható Debreczenben Dr. Rotschnek Emil és Göltl Nándor urak gyógyszerártaiban, valamint az osztrák-magyar birodalom minden nagyobb gyógyszerártaiban és kereskedésében.

Központi szétküldési raktár nagyban és kicsinyben
Brady Károly,
az „Órangyalhoz” címzett gyógyszerártaiban Kremzierben, Morvaországban.

(X.S.) Az ételek és italok helyes választása nagy fontosságu az emberek jóletére nézve kivált azért, mivel e részben a legkisebb vigyázatlanság első sorban az emésztő szerveket gyöngíti és melyek elhanyagolása gyakran hosszabb gyomorbetegségeket okoz, melyek az emésztő szervek tevékenységét szabályozza, a gyomor és belek mindennemű heveny és idült lojait, a hányást, hasmenést, székör-ágot, mindennemű gyomorbántalmat, étvágytalanságot, gyomorka tarhust feltűnő rövid idő alatt megszünteti. Egy üveg ára csaknát át utasítással együtt 1 ft 50 kr. Felüveg 80 kr. Debreczenben valódi minőségben egyedül Stenczinger K. fűszerkereskedésében kapható, Nyiregyházaú Balla és Gusztáv uraknál, Miskolczon Dr. Csáthy Szabó gyógyszerész urnál. N.-Károlyban Kerekes Bertalan urnál B.-Csabán Bartók L. urnál Gyulán Kohlmann F. urnál. H.-Mező-Vásárhelyen Szokolovits Illés urnál, Kecskeméten Bóka Zsigmond urnál és Szathmáron Vadon H. urnál.

Hirdetmény.

A halápi idej vágástéren a városi tarlón a hasított fa közt megbagyott 3 és 4 méteres gömblyü és hosszú szál fák-ból a közszükségre felhasználandókon kívül kijelelt csomók és szálak a folyó februárius hó 18-ik napján, azaz pénteken, a helyszínén azonnali készpénzfizetéssel mellett, nyilvános árverés útján el fogván adatni: ezen — a kijelelt helyen és kijelelt nap délelőtti 9 órájaker kezdetét veendő — árverési megjelensére a venni szándékozók illően meghívának.

Debreczen, 1881. február 14.
Laky Lajos
tanácsnok.

Egy retentő betegség,

melytől sok neosztály zaklattatik.

E betegség a gyomornak kisebb rendtelenségeivel kezdődik, de ha elhanyagolatik, megtamadják az egész testet, így a vesét, a májt, különösen az emésztési rendszert, nyomorultul tesz, s csak a hal szabadít meg ezen bajtól. A betegséget maga a beteg gyakran nem érti, de ha magát kérdézi, képes leírni a tüneteit, hol és minő baja van. **Kérdés:** Van fájdalmam étkezés után, érzek-e nyomást és a lehellet szagát? Sőt-e kedélyt vagyok-e, kiserve szédüléssel? Sárgas színűek-e a szemek? Nincs-e fájdalom a nyelvi, torok, s a fogak vastag nyakkal kiserve a száj roz izével? Érzek-e fájdalmat az oldalban vagy a hát gerinczében? Nincs-e a jobb oldalban oly érzés, mintha a máj nagyobbodnék? Helyesen állok, nem lép-e meg bágyanság, vagy szédülés? A vizelet gyöngyü vagy erősen van-e színeződve üledékkel oszkozott, mely az edényben rövid idő múlva meglátszik? Értkezes után nincs-e oszkozott emésztés a has felvásával, nem okoz-e széklet és puffogatást? Nem jelentkezik-e gyakran erős szivódás? Ezen különböző jelek nem mutatkoznak egyszerre, de egyesek egy ideig kiemelkednek, a beteg, és igen súlyos betegség hírokkai. Ha e betegség hosszabb időt át tekintetbe nem vetetünk, száraz köhögés okoz, kiserve hanyattlasi kényeztetést. Közében piszkos, barna színűetű hórt okoz, a labak és kézhek hideg veritékke borítvák. A mint a máj és a vesék lassankint mindinkább megbetegednek, rheumai fádalma jelentkezik és a renes gyógyítási mód haszatlannak mutatkozik és a kinos betegségek ellen. Igen fontos, hogy e betegség gyorsan és pontosan gyógyítsassék, mindjárt kezdetekor, mi egy kevés gyógyszer által elérhető, mely a valódi szernek tükínendő az egész betegség elhárítására, az étvágy visszaszerzésére és az emésztő szervek egészséges helyzetbe való visszatérésére. A betegség „máj-betegség”-nek nevezetük és a valódi és legbiztosabb szer elene n. „Shaker-kivonat”, növény készület, mely Amerikában készült az Uj-York, London és Majnai-Frankfurtban telepedett tulajdonos White A. J. számára. Ezen szer a betegséget továbbé támadja meg és az egész szervezetheb kirekeszt.

Raktárak Magyar-, Erdély- és Horvátország részére: Zágráb: Finkh M. L.; Millbach Zsigmond, Budapest: Torók József gyógyszerésznél, király-utca, 7.; Duna Földvár: Pap József; Eszék: Gobecki József; Nagy-Bécskerék: Mencer R.; Gyöngyösön: Merfics Ferdinánd; Szében: Teutsch Aug., H.-M.-Vásárhely: Kis Gyula; Károlyváros: Findeisz Gusztáv; Kolozsvár: Biró József, Székly Mikl.; Léva: Bollmann Ed.; Miskolcz: Dr. Hercz Mór; Ujvidék: Grössinger K.; Nyitra: Herzborn Korn.; Nyiregyháza: Koranyi Em.; Sopron: Reckert A.; Páncsova: Graff W.; Pozsony: Heinrich Frigyes, Piszatory F., Sáltz Rudolf, Kovács A.; Temesvár: Jahner M. C. belváros, Hnyadi-utca, Tarczy Istv.; Vinkovce: Alemann L.; Varasd: Hochfinger Arn.; Versecz: Bienert G.; Zupanje: Matter A.

Tulajdonos **WHITE A. J.**; nagyban kapható: **Harna J.** okl. gyógyszerész, Bécs, II. Rafaelgasse, 10. és **Fritz G.** és R.-nél I. Bräunerstrasse 5.; Budapest: **Török József** gyógyszerésznél, király-utca, 12.

500 FORINTOT

fizetek annak, ki a **Kothe-féle SZAJVIZ**

használatá után fogfájást kap, vagy pedig szájból kellemetlen szag jön elő.

Egy üveg ára 35 kr.

KOTHE GYÖRGY JÁNOS udvari szállító Bécs, I. Tiefer Graben 37. I. Debreczenben egyedül **Tamásy Károly** ur gyógyszerártaiban kapható. (416) 5-?